

Eksamensrammer og vejledning til grundfagsprøverne på hovedforløb. EUD og EUX

Gældende fra juni 2023

Social- og
Sundhedsskolen
Fredericia · Vejle · Horsens

Indhold

Formelle rammer	2
Særlige prøvevilkår	2
Fagenes prøveform.....	2
Krav til eksamensmaterialer	2
Samarbejde med censor	3
Samarbejde med studiesekretær	3
Vejledning om prøven i de enkelte grundfag for EUD og EUX	4
Dansk – niveau C.....	4
Engelsk – niveau F, E, D og C	5
Samfundsfag – niveau C	9
Naturfag – niveau C.....	10
Psykologi – niveau C	12
Biologi – niveau C	13
Votering og karaktergivning.....	14
Omprøve.....	15
Sygdom	15
Klagemulighed	15
Overværelse af prøven	15

Formelle rammer

Rammen er gældende for alle grundfagsprøver på hovedforløbene på EUD og EUX.

Grundfagsniveau: Senest 14 dage inde i uddannelsen fastsættes den enkelte elevs niveau i hvert grundfag. Hvis niveauet skal reguleres, skal det ske i et samarbejde mellem elev, underviser og uddannelsesvejledningen.

Skolen udtrækker fag til grundfagsprøven tre uger før prøvens afholdelse. Efter udtrækning orienteres eleven om udtrækning af faget via skolens hjemmeside.

For at kunne indstilles til prøve skal obligatoriske skriftlige opgaver i grundfagene være afleveret.

Der skal være givet afsluttende standpunktskarakter i alle grundfag, inden eleven går til prøve. Det gælder også det grundfag, der bliver aflagt prøve i. Hvis eleven ikke er bestået ved standpunktskarakter i det fag, der er udtrukket til prøve, kan eleven fortsat indstilles til grundfagsprøven. Der skal i de tilfælde vurderes, om eleven vejledes til at gå til prøven eller vejledes til forlængelse med mulighed for at bestå faget.

Prøven anses for at være begyndt, når eleven har fået sit prøvespørgsmål eller lignende.

Ved prøveformer med lodtrækning af spørgsmål skal eksaminator samt enten censor eller institutionens leder eller en person udpeget af denne være til stede.

Særlige prøvevilkår

Har en elev brug for særlige prøvevilkår, udleverer underviseren blanketten "Ansøgningsskema særlige prøvevilkår", som kan hentes på SOSU Share. Eleven skal aflevere den udfyldte blanket til sin kontaktlærer. Kontaktlæreren giver den underskrevne blanket til den lokale læsevejleder, der kan godkende ansøgningen.

Ansøgningsfristen findes på SOSU Share "Procedure og tidsfrister for særlige prøvevilkår".

Fagenes prøveform

Ved prøver med forskellige prøveformer har skolen valgt disse prøveformer:

	EUD SSA	EUD SSH	EUD PAU	EUX-velfærd SSA
Dansk	A		A	
Engelsk	B	B	B	
Samfundsfag			B	
Naturfag	2			
Idræt				Ingen prøve
Psykologi				Mundtlig
Biologi				Mundtlig

Krav til eksamensmaterialer

Opgaverne ved mundtlige prøver stilles af skolen. Medmindre andet er fastsat i fagbilaget, skal opgaverne tilsammen omfatte faget som helhed. Hver opgave skal omfatte væsentlige emner inden for faget.

Der skal være mindst fire trækningsspørgsmål til den elev, der trækker sidst.

Hver opgave må højst indgå tre gange som trækningsspørgsmål. Med undtagelse af de fag hvor der er en caseeksamen.

Ved caseeksamen skal der stilles to ukendte spørgsmål. For at sikre, at elever efter første eksamination ikke kan regne ud hvilke ukendte spørgsmål, der stilles, skal underviser udarbejde minimum tre ukendte spørgsmål til hver caseopgave.

Ved psykologi skal det ukendte bilagsmateriale forsynes med kildehenvisning, inkl. årstal og foreligge i en tydelig og læselig form. Det er muligt at vedlægge elektronisk mediemateriale som en del af det ukendte bilagsmateriale. Bilagsmaterialet skal være på ca. to til tre normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum). Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside.

Samarbejde med censor

Relevante prøvematerialer sendes til censor, så censor modtager det senest fem hverdage før prøven.

Skolen følger [eksamensbekendtgørelsens krav til censorer](#).

Samarbejde med studiesekretær

Ved prøver i grundfagene er der følgende samarbejde med studiesekretæren.

Dansk EUD

Underviseren indleverer følgende til studiesekretæren, som sender materialet til censor forud for prøven:

- caseopgaverne
- de ukendte spørgsmål
- fortegnelsen over elevernes tekster i elevernes præsentationsportfolio
- væsentlige faglige mål
- en oversigt over gennemført undervisning

Engelsk EUD

Underviseren indleverer følgende til studiesekretæren, som sender materialet til censor forud for prøven:

- de ukendte opgaver
- fortegnelsen over elevernes selvvalgte emner
- væsentlige faglige mål
- en oversigt over gennemført undervisning

Samfundsfag EUD

Underviser oplyser eleven om dato for aflevering samt mail på studiesekretæren, som eleven sender sin opgaveindledning og problemformulering til med underviseren cc. på mailen. Mailen sendes seks hverdage før prøvens afholdelse senest kl. 12.

Studiesekretæren fremsender opgaveindledninger og problemformuleringer til censor forud for prøvens afholdelse sammen med en oversigt over gennemført undervisning.

Naturfag EUD

Studiesekretæren sender casene, elevdokumentation, opgaverne til lodtrækningen og en oversigt over gennemført undervisning.

Psykologi (EUX)

Studiesekretæren sender opgaver, herunder cases, spørgsmål og bilagsmaterialer samt en oversigt over gennemført undervisning til censor.

Biologi (EUX)

Studiesekretæren sender oplæg/temaer til dokumentationerne, spørgsmål til lodtrækning, en oversigt over elevernes valg af dokumentationer samt en oversigt over gennemført undervisning til censor.

Vejledning om prøven i de enkelte grundfag for EUD og EUX

Dansk – niveau C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er, at du viser dine kompetencer inden for kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Prøven er en caseeksamen.

I undervisningen arbejder du løbende med at fremstille materialer til din portfolio og laver inden prøven en oversigt over tekster i den præsentationsportfolio, som afleveres til din underviser.

Prøven er mundtlig og varer 30 minutter fordelt på ca. 22 minutters eksamination og resten til votering og karaktergivning.

Prøven er tilrettelagt, så du får en kendt case, som din underviser har lavet. Når undervisningen i dansk er afsluttet, skal du deltage i en caseundervisningsdag, som varer 6 timer. Den dag bliver du stillet 5-7 caseopgaver af din underviser. Caseopgaverne er lavet, så mindst én af opgaverne inddrager din præsentationsportfolio. Du kan arbejde individuelt eller i grupper og du modtager vejledning af din underviser. Du skal aflevere individuelle besvarelser af opgaverne ved dagens afslutning.

Du skal deltage i caseundervisningsdagen for at kunne gå til prøve.

Ved prøven beslutter censor hvilke af de 5-7 opgaver, der er grundlag for eksaminationen og som eksaminationen indledes med. Præsentationsportfolioen indgår i caseopgavesættet. Til de valgte opgaver stiller din eksaminator to ukendte spørgsmål. Spørgsmålene handler om noget af det materiale, som du har arbejdet med i undervisningen.

Faglige mål

Kommunikation	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation 2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
Læsning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsfaglige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst 3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning
Fortolkning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster. 2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

	<p>3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.</p> <p>5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.</p>
Fremstilling	<p>1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.</p> <p>2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.</p>

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er din besvarelse af caseopgaverne samt de stillede ukendte spørgsmål.

Bedømmelsesgrundlag

Du bliver bedømt ud fra din mundtlige præstation ved prøven. I bedømmelsesgrundlaget kan der indgå materiale, som du har udarbejdet i forbindelse med din opgaveløsning på caseundervisningsdagen, men materialet bedømmes ikke særskilt.

Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

1. Eleven anvender og reflekterer over kommunikations-modeller og fortolkning både i almene og erhvervsfaglige sammenhænge
2. Eleven demonstrerer i sine fremlæggelser og besvarelser, at eleven har arbejdet selvstændigt, struktureret og reflekteret
3. Eleven formulerer sig sproglig korrekt, reflekteret og situationsbestemt
4. Eleven læser, kan forstå, fortolke og vurdere tekster ud fra forskellige perspektiver
5. Eleven går i dialog om og kan bedømme korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer både i almene og erhvervsfaglige sammenhænge
6. Eleven viser kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster og kan reflektere, diskutere og bedømme disse genrer

Engelsk – niveau F, E, D og C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er, at du viser dine kompetencer inden for engelsk i forhold til kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

Prøveformen er en ukendt opgave, som du får ved lodtrækning, inden din forberedelsestid starter. Du har ca. 60 minutter forberedelse. Spørgsmålene dækker samlet de væsentlige faglige mål for faget.

I undervisningen indgår et selvvalgt emne, som bestemmes sammen med din underviser. Det selvvalgte emnes indhold tager udgangspunkt i dit erhvervsfaglige hovedområde eller uddannelse. Du udarbejder en synopsis og et præsentationsmateriale.

Efter forberedelsestiden er der en mundtlig prøve på grundlag af din præsentation af selvvalgt emne og den ukendte opgave. Eksaminationen varer ca. 30 minutter, inklusive votering og karaktergivning.

Prøven er todelt.

- Første del er din præsentation af besvarelsen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale om opgaven med din eksaminator.
- Den anden del er din præsentation af dit selvvalgte emne. Denne del suppleres med uddybende spørgsmål fra din eksaminator.

Faglige mål niveau F

Kommunikation	<p>3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.</p> <p>5. Eleven kan referere og præsentere et forberedt stofområde.</p> <p>6. Eleven kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.</p> <p>8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer.</p>
Kommunikationsstrategier	<p>2. Eleven kan afprøve og anvende hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.</p> <p>4. Eleven kan afprøve og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.</p>
Sprogbrug og sprogtilegnelse	<p>1. Eleven kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.</p>
Kultur- og samfundsforhold	<p>1. Eleven kan opnå og anvende grundlæggende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.</p> <p>2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.</p>

Faglige mål niveau E

Kommunikation	<p>3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.</p> <p>5. Eleven kan redegøre for et forberedt stofområde.</p> <p>6. Eleven kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.</p>
---------------	---

	8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
Kommunikationsstrategier	2. Eleven kan afprøve og anvende hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer. 4. Eleven kan afprøve og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
Sprogbrug og sprogtilegnelse	1. Eleven kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
Kultur- og samfundsforhold	1. Eleven kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge. 2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.

Faglige mål niveau D

Kommunikation	3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner. 5. Eleven kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde. 6. Eleven kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner. 8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
Kommunikationsstrategier	2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer. 4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
Sprogbrug og sprogtilegnelse	1. Eleven kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
Kultur- og samfundsforhold	1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge. 2. Eleven kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.

Faglige mål niveau C

Kommunikation	3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner. 5. Eleven kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
---------------	--

	<p>6. Eleven kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.</p> <p>8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.</p>
Kommunikationsstrategier	<p>2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.</p> <p>4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.</p>
Sprogbrug og sprogtilegnelse	<p>1. Eleven kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.</p>
Kultur- og samfundsforhold	<p>1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.</p> <p>2. Eleven kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.</p>

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er din besvarelse af det ukendte spørgsmål samt dit selvvalgte emne.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er din besvarelse af det stillede spørgsmål og din præsentation af dit selvvalgte emne og din efterfølgende dialog med din eksaminator.

Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

Niveau F	Niveau E	Niveau D	Niveau C
<p>Eleven anvender enkelt og grundlæggende fremmedsprog.</p> <p>Eleven identificerer forskelle på egen og andre kulturer på begynderniveau.</p> <p>Eleven indgår i samtale på fremmedsproget på begynderniveau.</p>	<p>Eleven anvender et grundlæggende og overvejende korrekt fremmedsprog.</p> <p>Eleven inddrager og forklarer forskelle på egen og andre kulturer på et grundlæggende niveau.</p>	<p>Eleven anvender et overvejende korrekt og alsidigt fremmedsprog.</p> <p>Eleven skelner og sammenligner forskelle på egen og andre kulturer på et grundlæggende alment og erhvervsfagligt niveau.</p>	<p>Eleven anvender et korrekt, alsidigt og varieret fremmedsprog.</p> <p>Eleven formidler og vurderer forskelle på egen og andre kulturer på et alment og erhvervsfagligt niveau.</p> <p>Eleven indgår i samtale på fremmedsproget på et avanceret niveau.</p>

	Eleven indgår i samtale på fremmedsproget på et grundlæggende niveau.	Eleven indgår i samtale på fremmedsproget på et øvet niveau.	
--	---	--	--

Samfundsfag – niveau C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er at give dig mulighed for at vise dine kompetencer inden for politik, økonomi og sociologi på C-niveau.

Prøven er mundtlig og tager udgangspunkt i din projektopgave, som du har udarbejdet inden prøven. Prøven varer ca. 30 minutter, som er inklusive votering og karaktergivning. Du skal starte med et oplæg om din projektopgave på ca. 8-10 minutter som indlæg til en dialog. Herefter følger en samtale mellem dig og din eksaminator om opgaven og samfundsfaglige spørgsmål.

I løbet af undervisningen udarbejder du en projektopgave. Du skal vælge et emne til opgaven og udarbejde en problemformulering, som skal godkendes af din underviser. Alle tre hovedområder i faget skal inddrages. Der er mulighed for vejledning omkring udarbejdelse af problemformulering og undervejs i skriveprocessen.

Du skal sende din opgaveindledning og problemformulering til studiesekretæren for din uddannelse seks hverdage før din prøve senest kl. 12. Du skal sende det hele i et samlet pdf-dokument med cc. til den underviser, du skal til prøve hos. Dokumentet skal navngives: "Samfundsfag - dit navn – dit hold". (Eks. Samfundsfag-Søren Sørensen-PAU2008F). Når du først har sendt filen på mail, er det ikke muligt at lave rettelser.

Studiesekretæren sender en bekræftelse på, at dit dokument er modtaget. Modtager du ikke en bekræftelse, skal du henvende dig til administrationen på skolen.

Har studiesekretæren ikke modtaget dit samlede dokument inden kl. 12, kan du ikke deltage i prøven og har dermed brugt et prøveforsøg.

Faglige mål:

1. Eleven kan diskutere samfundsmæssige problemer på et samfundsfagligt grundlag og argumentere for egne synspunkter og vurdere andres holdninger og argumenter
2. Eleven kan anvende viden og begreber om økonomiske sammenhænge til at forklare aktuelle samfundsøkonomiske prioriteringer og Danmarks placering i det internationale økonomiske samfund
3. Eleven kan anvende viden og begreber om det politiske og økonomiske system i Danmark og reflektere over løsninger på samfundsmæssige problemer
4. Eleven kan anvende viden og begreber om den teknologiske udvikling, samfundsudviklingen og socialiseringsmønstre til at diskutere samfundsmæssige problemer inden for eget uddannelsesområde.
5. Eleven kan indsamle og kritisk vurdere forskellige informationskilder, formulere samfundsfaglige spørgsmål og anvende forskellige materialetyper, til at dokumentere enkle, faglige sammenhænge.

Eksamensgrundlag

Grundlaget for prøven er dit projekt.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er din mundtlige præstation. Dit skriftlige arbejde indgår som eksaminationsgrundlag til prøven, men det bedømmes ikke til prøven.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

Politik	<p>1. Eleven kan diskutere samfundsmæssige problemstillinger ved brug af faglige begreber.</p> <p>Eleven kan argumentere for egne synspunkter og forholde sig til andres holdninger og argumenter.</p> <p>3. Eleven kan anvende politiske begreber til at forholde sig til individets demokratiske rettigheder, samt reflektere over løsninger på samfundsmæssige problemer.</p> <p>5. Eleven kan vise, at der er indsamlet viden om samfundsmæssige problemstillinger, og foretage en kritisk vurdering af kilderne.</p>
Sociologi	<p>4. Eleven kan diskutere uddannelsesrelevante problemstillinger med anvendelse af viden om den teknologiske udvikling, samfundsudviklingen, samt viden om menneskers handlinger i sociale sammenhænge.</p>
Økonomi	<p>2. Eleven kan anvende økonomiske begreber til at forklare aktuelle samfundsøkonomiske prioriteringer, samt internationale økonomiers indflydelse på dansk økonomi.</p>

Naturfag – niveau C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er at give dig mulighed for at vise dine kompetencer inden for fagets udvalgte mål på niveau C.

Prøven er mundtlig og varer ca. 30 minutter, inklusive votering og karaktergivning. prøven består af to dele.

Del 1: Denne del tager udgangspunkt i en udarbejdet disposition for en naturfaglig problemstilling. I den sidste del af undervisningen får du stillet en erhvervsfaglig case, som indeholder 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Du skal ud fra casen lave to udvidede dispositioner for to udvalgte problemstillinger (max en A4-side per disposition). Du skal tydeligt nummerere dine dispositioner.

Dispositionerne afleveres ved prøvens start i to eksemplarer. To dispositioner til din eksaminator og to dispositioner til censor.

Ved eksaminationen præsenterer eleven den af censor valgte disposition med fokus på at demonstrere viden om og indsigt i de naturfaglige problemstillinger og deres relation til casen.

Del 2: Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i en lodtrukket opgave.

Den lodtrukne opgave er lavet af din underviser. Opgaven kan dække både teoretisk stof og eksperimentelt arbejde. Opgaven indeholder en overskrift eller en casebeskrivelse, en kort tekst der præciserer opgaven og et bilag. Bilaget skal kunne danne baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof. Bilagets indhold skal have et begrænset omfang på normalt én A-4 side, eksempelvis indeholdende tabeller, grafer, modeller og lignende.

Forberedelse

Du har ca. 30 minutters forberedelsestid, som anvendes til forberedelse af prøvens to dele.

Ved forberedelsens start trækker du den ukendte opgave. Bagefter fortælle censor dig hvilken disposition du skal fremlægge.

I forberedelsen må du medbringe undervisningsmateriale, egne noter, dokumentationer mv. samt en formelsamling. Du må ikke have adgang til kommunikation med andre.

Ved eksaminationens start fremlægger du kort din disposition og den lodtrukne opgave. Du vælger selv, hvilken del du vil starte med.

Du skal prøves bredt i faget og du skal inddrage relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr.

Faglige mål

Undervisningens mål er, at eleven

1. sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger,
2. sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger,
3. kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed
4. kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr,
5. kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter,
6. selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation,
7. med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis
8. kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation, og
9. kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er casen og dine udarbejdede dispositioner.

Du skal prøves bredt i fagets mål og ved prøven inddrages relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr.

Bedømmelsesgrundlag

Du bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren for prøven gives på baggrund af en samlet vurdering af din mundtlige og praktiske præstation i prøvens to dele. Prøvens to dele vægter lige.

Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

1. Eleven udviser en naturvidenskabelig tankegang, til at planlægge og gennemføre enkle naturvidenskabelige eksperimenter og til at redegøre for teorien bag det eksperimentelle forløb

2. Eleven forstår og udfører korrekte naturfaglige beregninger
3. Eleven arbejder ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode, udfører eksperimenter og redegør for teorien bag det eksperimentelle forløb
4. Eleven forstår naturfaglige begreber og principper samt forstår det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
5. Eleven anvender modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger

Psykologi – niveau C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er at give dig mulighed for at vise dine kompetencer inden for udviklingspsykologi, socialpsykologi, kognition og læring samt personlighed og identitet.

Prøven er mundtlig og varer 30 minutter, inklusive votering og karaktergivning.

Til prøven får du ved lodtrækning en opgave. Opgaven består af en case, en overskrift på det fokusområde/tema du har trukket, to til tre underspørgsmål samt bilagsmateriale til opgaven.

Du får ca. 60 minutters forberedelsestid til opgaven. Alt materiale, der er indgået i undervisningen, må medbringes til forberedelsen. Du må ikke have adgang til kommunikation med andre.

Eksaminationen indledes med din præsentation af case og underspørgsmål og derefter er der en samtale mellem dig og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.

Faglige mål

1. Eleven kan selvstændigt demonstrere et bredt kendskab til fagets faglige områder, primært i forhold til det normal fungerende menneske.
2. Eleven kan redegøre for og kritisk forholde sig til centrale psykologiske teorier og begreber til løsning af faglige problemstillinger med relevans for elevens eller lærlingens uddannelse og erhverv.
3. Eleven kan anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til undersøgelse af erhvervsfaglige problemstillinger og kan forholde sig kritisk til egne og andres løsningsforslag.
4. Eleven kan inddrage og vurdere forskellige forklaringer på komplekse psykologiske problemstillinger.
5. Eleven kan analysere og vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktoreres indflydelse på menneskers tænkning og adfærd.
6. Eleven kan formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde i relation til elevens eller lærlingens erhverv.
7. Eleven kan demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er den udleverede case og din præsentation af case og underspørgsmål.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er din mundtlige præstation ved prøven.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

- Eleven sammenligner og redegør for menneskets udvikling i livet herunder inddrager den positive og negative betydning ift. arv, miljø og kultur
- Med udgangspunkt i brancherelevante problemstillinger ift. emnet kommunikation i sociale, faglige og/eller digitale sammenhænge udarbejder, begrunder og uddyber eleven løsningsforslag
- Eleven udvælger og vurderer kritisk sit valg af psykologisk viden fra forskellige kilder til løsning af konkrete problemstillinger fra eget erhverv med relation til gruppepsykologiske processer
- Eleven udvælger og analyserer forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger herunder psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, hukommelse og motivation
- Eleven forholder sig kritisk i valg af løsning ved forebyggelse og håndtering af udfordringer ift. egen uddannelsesforløb eller erhverv
- Eleven udvælger, undersøger og forholder sig kritisk til betydningen af sociale og kulturelle faktorerers indflydelse på menneskers tænkning og adfærd
- Eleven argumenterer fagligt, med et fagligt begrebsapparat, om kulturelle faktorerers indflydelse på egen og andres adfærd herunder fx identitet og personlighed
- Eleven formulerer psykologi-faglige problemstillinger med relevans for egen uddannelse/ erhverv og i valg af løsning undersøger, udvælger og anvender eleven eller lærlingen relevant psykologisk viden.

Biologi – niveau C

Formål med prøven, prøvens forløb og tidsramme for prøven

Formålet med prøven er at give dig mulighed for at vise dine kompetencer inden for biologifaget.

Prøven er mundtlig og varer 30 minutter, inklusive votering og karaktergivning.

Ved prøven får du ved lodtrækning et spørgsmål.

Du skal ved prøven fremlægge din valgte dokumentation og præsentere din besvarelse af det lodtrukne spørgsmål. Du vælger selv rækkefølgen af fremlæggelse af dokumentation og det lodtrukne spørgsmål. Herefter er der en samtale mellem dig og eksaminator, som inddrager øvrige relevante dele af faget.

Eksaminationstiden fordeles med ca. halvdelen af tiden til din fremlæggelse af dokumentationen og efterfølgende spørgsmål og den anden halvdel til det lodtrukne spørgsmål og efterfølgende dialog.

Du får en forberedelsestid på ca. 30 min. Du må ikke have adgang til kommunikation med andre.

Faglige mål

1. Eleven kan selvstændigt redegøre for og anvende biologisk viden i forbindelse med praktisk arbejde, i relation til elevens uddannelsesområde og elevens eller lærlingens hverdag.
2. Eleven kan uddrage og anvende biologifaglig information fra forskellige kilder.
3. Eleven kan anvende hverdagsprog og fagbegreber til at formulere sig præcist mundtligt og skriftligt om biologiske emner, forsøg og eksperimenter fra undervisning.
4. Eleven kan udføre enkle eksperimenter og undersøgelser i laboratoriet og i felten under hensyntagen til sikkerhed.

5. Eleven kan analysere og diskutere data fra eksperimenter og undersøgelser, med inddragelse af faglig viden, fejlkilder og usikkerhed.
6. Eleven kan reflektere over og tage stilling til forskellige teknologiske muligheder i relation til erhvervet, naturen og samfundet, under inddragelse af fagets viden og metode.
7. Eleven kan demonstrere forståelse for sammenhængen mellem fagets forskellige delområder og give sammenhængende faglige forklaringer.
8. Bearbejde data fra kvalitative og kvantitative forsøg og eksperimenter, herunder anvende enkle matematiske repræsentationer, modeller og metoder.
9. Begrunde samfundsmæssige og etiske problemstillinger i tilknytning til biologiske sammenhænge.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er din udarbejdede dokumentation og det spørgsmål, som du får ved lodtrækning.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er din mundtlige præstation i forhold til de to dele af eksaminationen, herunder din dialog med eksaminators supplerende og uddybende spørgsmål. Eksamens to dele vægtes ligeligt.

Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad din præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punktet "Faglige mål".

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Ved bedømmelsen lægges der vægt på følgende:

- Eleven sætter sin biologiske viden i relation til uddannelsesområdet og erhvervets praksis
- Eleven demonstrerer biologisk viden i hverdagsprog og fagbegreber
- Eleven præsenterer sin dokumentation, samt diskutere de opsamlede resultater.
- Eleven relaterer til sammenhænge med fagets øvrige biologifaglige viden og betydning for erhverv, natur og samfund.
- Eleven redegør for bilagene i eksaminationen af trækspørgsmålet.

Votering og karaktergivning

Eksaminator og censor skal efter eksaminationen bedømme i hvilket omfang, du har nået målene for faget. Censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen, som skal gemmes et år.

Kun de to må være i lokalet til denne vurdering. Dog kan der sommetider være en ny underviser, som skal oplæres i eksaminatorrollen, og så kan skolens leder bestemme, at denne må overvære vurderingen.

Du får en karakter fra 7-trinsskalaen og er bestået, hvis du får karakteren 02 eller derover.

Når en prøve er begyndt, skal der gives en karakter, medmindre prøven afbrydes på grund af sygdom, som berettiger til sygeeksamen.

Hvis eksaminator og censor ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i skalaen. Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter. Har censor givet den laveste karakter, bliver karakteren for prøvepræstationen den nærmeste lavere karakter.

Hvis du får karakteren -3 eller 00, skal du have en kort skriftlig begrundelse, som underskrives af censor og eksaminator. Du får udleveret en kopi heraf, som du skal skrive under på, at du har set samt oplyses om skolens klagevejledning.

Du vil blive tilbudt en omprøve, hvis du ikke består din prøve.

Omprøve

Du kan ikke tage en bestået prøve om. Hvis du ikke består din prøve, vil du blive kontaktet af din uddannelsesvejleder senest to dage efter prøven. Skolen laver en plan for et nyt prøvetidspunkt og mulighed for vejledning. Skolen vil så vidt muligt give dig mulighed for at gå op til en ny prøve med den samme eksaminator, men censor må ikke være den samme.

Ved omprøve skal du eksamineres i nyt materiale afhængig af eksamensform og fag.

Skolen kan tillade deltagelse i yderligere et prøveforsøg (3. prøveforsøg), hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

Sygdom

Bliver du syg i forbindelse med prøven, så du ikke kan gå til den mundtlige prøve, skal du sørge for at få en lægeerklæring på det. Skolen betaler for lægeerklæringen. Har du ikke en lægeerklæring, vil det blive betragtet som dit 1. prøveforsøg.

Du skal have mulighed for at komme op hurtig efter, at du er raskmeldt.

Klagemulighed

Der er mulighed for at klage over forhold vedrørende prøven. Klagen kan vedrøre:

- eksaminationsgrundlaget, herunder prøvespørgsmål, opgaver og lignende, samt dets forhold til uddannelsens mål og krav
- prøveforløbet
- bedømmelsen

Klageadgang er beskrevet i skolens klagevejledning, som er tilgængelig på skolens hjemmeside.

Overværelse af prøven

Prøveafholdelsen er offentlig, og derfor har du lov til at have nogen med ind til prøven, eller skolen kan bestemme, at andre undervisere kan være med. Der er dog ikke mulighed for, at elever, der endnu ikke har været til prøve, kan overvære en andens prøve. Du vil altid blive orienteret om overværelse af prøven, og det vil blive drøftet, om det vil være ok.

Ved eventuel overværelse af prøven, må kun eksaminator og censor være til stede under votering.